



Uudiskiri aprill 2023

## Kõige vanem inimene kogukonnas

20.sajand ja tükk uutki sajandit on olnud kummaline aeg inimkonna ajaloos, vähemalt selles osas, kes ennast lääne tsivilisatsiooniks peab, et vanad inimesed on harva kogukondades austusväärset kohal. Tehniline progress ja peale kasvavate põlvkondade erinevad väärtussüsteemid on jätnud vanad üksinda, noorematele lükata ja tõugata. Nooruse kultus on tekitanud olukorra, kus kõik kes vähegi viitsivad püüavad näida välja noortena ning vananemine oleks justkui häbiasi. Mis loogiliselt viiks selleni, et tuleks noorelt ära surra, et mitte saada häbiväärselt vanaks! Nii äärmuslikku ajavaimu tagaajamist esineb õnneks harva, kuid sageli suretavad vanad ennast ise vaimselt ja sotsiaalselt, õhates, et „et mis nüüd mina, olen juba vana“, jäädes kõrvale elunaudingutest ja mitte püüdes täita oma loomulikke väärikat kohta kogukonnas.

Moodne on hädaldada selle üle, et ühiskond vananeb ehk vanu on aina rohkem, noori aga tuleb peale vähem. Kaua ja õnnelikult elada on inimesed alati tahtnud, kuid raske töö, kehvad elutingimused ja algeline meditsiiniline abi on aastatuhandeid olnud inimkonna päris osa ning inimesed haigestusid juba varases keskeas ja surid suhteliselt noorelt. Nüüd elame juba palju kauem, enamiku hädade vastu leiame õigeaegselt rohtu, tuba on soe, toit on alati kättesaadav, kuid tundub, et õnne jagub inimestele ikka veel vähe. Suurim probleem on kauem elavatel inimestel üksildus ja kasutuse tunne, mida tehnoloogiline ja nooruskultuslik ühiskond pidevalt juurde tekitab. Selline suhtumine tuleb aga ületada, selleks peavad ka eakamad inimesed midagi tegema, mitte lootusetult käega lööma.

Tegelikult hakkab 21.sajandil vanemate inimeste roll ühiskonnas kasvama mitte ainult nende osakaalu tõttu vaid hindama hakatakse rohkem ka vanemate inimeste teadmisi, sotsiaalseid oskusi ja säästlikku eluviisi. Vananev ühiskond pakub reaalseid lahendusi ökoloogilisele kriisile, sest noorusliku tarbimise ja aina uute loodusvarasid raiskavate toodete asemel on võimalik oma head elukvaliteeti hoida ka kõiki ressursse palju targemalt kasutades. Nii nagu see on inimkonna ajaloos alati normaalne olnud, hakkavad mitte väga kauges tulevikus vanad inimesed taas tõusma hinda. Põlvkondade vastuolud peaksid jääma lõppeva tehnilise progressi jumalikustamise ajastusse. Sealjuures ei jää kõrvale ka tehnoloogiate pidev täiustamine, vastupidi, uued leiutised ja tuntud tehniliste vahendite arendused, suunatuna senisest enam ka kõige vanemate inimest vajaduste rahuldamisele, saavad sisse uue hoo. Tehisintellekti, robotika jms saavutused on selles suhtes paljulubavad.

Kuldse liiga tegevus on suunatud sellele, et valmistada ühiskonda ette vanemate inimeste sisuliseks väärtustamiseks ning julgustada eakamaid võtma sisse oma õige ja väljateenitud rolli igas kogukonnas ja ühiskonnas tervikuna. Eesti on väike riik, meil peaks olema iga inimene eriti väärtuslik, nii noorte energia ja tehniline nutikus, kui vanemate inimeste kannatlikkus ja empaatiavõime peavad olema võrdselt olulised. Seda peaksid silmas pidama nii tööandjad, kui ka omavalitsuste juhid, nii tehnoloogid, kui ka haridusjuhid, nii ametnikud, kui ka igasuguste liikumiste eestvedajad. Me loodame, et just sellise pilguga vaadatakse ka meie projekte ja teisi tegevusi - need on igaüks olulised konkreetse eesmärgi saavutamiseks, kuid hea oleks näha ka suurt plaani, kuhu ühiskonnana liigume.

Aimar Altosaar, juhatuse esimees

MTÜ Kuldne Liiga, [altosaar.aimar@gmail.com](mailto:altosaar.aimar@gmail.com)

---

## Vanusesõbralik ühiskond on teostatav ja kasulik

Aktiivsete Kodanike Fondi ([www.acf.ee](http://www.acf.ee)) toetatud MTÜ Kuldne Liiga projekti "Vanemaealised ja KOV on partnerid" tegevusteks on koolituskavade väljatöötamine ja koolituste korraldamine, et omavalitsuste sotsiaaltöötajates ja vanemaealiste seas edeneks

mõistmine, et koos tegutsedes on võimalik muuta kogukond, omavalitsus ja riik vanusesõbralikuks.

Aprillis viis Kuldne Liiga läbi 4 koolituspäeva Eesti erinevates piirkondades, kus osalesid omavalitsuste vanemaealistega töötavad inimesed ja vanemaealiste esindajad Ida- ja Lääne Virumaalt, Võru- ja Põlvamaa omavalitsustest, Harjumaa linnadest ja valdadest ning Tallinna linnaosavalitsustest.



Koolitajad olid Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskuse (RAKE) analüütikud Janika Bachmann ja Kristiina Vain, kelle koolitus „Vanusesõbralik ühiskond – kohalikult teostatav, kohalikult vajalik“ käsitles ühiskondade vananemisest tulenevate probleemide teadvustamist maailmas möödunud sajandi keskpaigas ning sellele järgnenud arenguid. Konkreetselt keskendusid koolitajad aga Soome ja Jaapani asjakohastele kogemustele ning seal olevate heade praktikate tutvustamisele. Samuti Eestis seni tehtule. Janika, kes esitas ülevaate ja näiteid Jaapani kohta on ise elanud Jaapanis juba üle 20 aasta, mistõttu oskas ta avada ka kõiki sealse ühiskonna lähenemisi vanemaealiste probleemide lahendamisele ja tuua ka elulisi näiteid sealsetest lahendustest. Soome kui meile lähedasi riigi kogemused on alati väärtuslikud ka meil neid teada ja siinseks lahenduseks kohandada.



Koolitustel osalejad jagasid ka oma kogemusi ja probleeme koolituste töörühmades ning oma arutatut tutvustasid teistele. Esile tõusid probleemid seoses vanemaealsete kaasamisega vabatahtlikusse töösse ja selle koordineerimise ning vabatahtlike motiveerimise vajadus, maakondades kuulsime kõikjalt transpordi ebapiisavusest, et osaleda pakutavatel üritustel või osaleda kaasamisprotsessides. Kõlama jäi ka vajadus leida lahendusi, kuidas saada vanemaealisi mehi osalema pakutavates tegevustes või üritustel ning soov, et seda teemat peaks eraldi uurima.

Tõdesime, et vanemaealiste ooss erinevad omavalitsused üksteisest oluliselt. On neid, kus ollakse olemasolevaga rahul ja neid, kus soovitakse enam, rohkem tegevusi ja ulatuslikumalt omavalitsuse territooriumil. On neid, kus omavalitsused teevad vanemaealistega tihedalt koostööd lahenduste otsimisel, on neid, kus vallavalitsus arvab ise parimalt teadvat, mida vanemaealised vajavad.

Koolitustel osalenud jäid toimunud koolitustega väga rahule ning nii koolitajad kui ka korraldaja sai head ja väga head tagasisidet koolituste, koolitajate ja korralduse osas, mida arvestatakse järgmistel ühingu korraldatavatel koolitustel.

Agu Laius, projektijuht, [agu.laius@gmail.com](mailto:agu.laius@gmail.com)



## Kuldne Liiga arvamusfestivalil 12. augustil 2023

Kuldne Liiga korraldab ka tänavu Paides arvamusfestivali Elukaare arutelualal 12. augustil algusega kell 12 mõttevahetuse ja arutelu vanusesõbraliku ühiskonna teemal. Kuldse Liiga arutelu toimub alal nr 9, mis on kohe tee ääres, kui Tallinna maanteelt hakata minema Vallimäele. Sellel platsil, aga siis on seal ka telk ja toolid:



Arutelu korraldamist toetab sotsiaalministeerium projekti „Vanadnoored võrgustuvad koos“ kaudu ja arutelu tulemusena viimistleb Kuldne Liiga vanusesõbraliku Eesti põhimõtete dokumenti, mida soovitame järgida kõigil riigiasutustel ja omavalitsutel. Tulgem kõik kuulama ja oma mõtteid sellesse dokumenti pakkuma!

## Aita levitada võimalust õppida seenioritööd Tallinna Ülikooli mikroraadiprogrammis

Töö seenioridega aina laieneb ja ulatub igasse eluvaldkonda ning muutub üha nõudlikumaks. Riigi ja kohaliku omavalitsuse asutused kui

ka äriühingud vajavad selleks tööks ettevalmistatud töötajaid. Seenioritöö mikroraadiprogrammi kohta saab rohkem teavet [SIIT](#). Seal ka info registreerimise kohta.

---

Toeta, palun, Kuldse Liiga tegevust ja tee annetus **MTÜ Kuldne Liiga pangakontole EE697700771000924787**, selgituseks: Annetus.  
**Sinu annetus aitab Kuldsel Liigal saavutada, et meil oleks vanusesõbralik ühiskond.**

MTÜ Kuldne Liiga on kantud [Vabariigi Valitsuse tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja](#) ning ühingule tehtavad annetused on tulumaksuvabad.

MTÜ Kuldne Liiga uudiskiri. Rohkem infot: [www.liiga.ee](http://www.liiga.ee)  
Antud postiloend töötab vaid uudiskirja edastamiseks.

Uudiskirja sisule reageerimiseks saada kiri: [info@liiga.ee](mailto:info@liiga.ee)  
Postiloendist lahkumiseks saada kiri: [nova@liiga.ee](mailto:nova@liiga.ee)